

ความเป็นไทย - การบริโภค

โดย Min Sen Concept 12 พฤศจิกายน 2563

อาหารไทย ขนมหไทย ซึ่งดูเสมือนเป็นของที่คู่มากับชนชาติไทย แต่จากสมัยสุโขทัย เรามีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ คือ จีน และอินเดีย ทำให้มีการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ด้านอาหารการกินร่วมไปด้วย และหลังจากนั้นก็มีการเจริญสัมพันธไมตรีกับชาติตะวันตก จึงยิ่งรับเอาวัฒนธรรมด้านอาหารของชนชาติต่าง ๆ มาดัดแปลงให้เหมาะกับสภาพความเป็นอยู่ และนิสัยการบริโภคของตน จนอาจทำให้คนในรุ่นหลัง ๆ สับสนในความเป็นมา กับความเป็นไทย อาหารหลายอย่างที่กล่าวถึงความเป็นไทยนั้น อาจจะมีได้มีต้นกำเนิดมาจากประเทศไทย ไม่แม้แต่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น

ส้มตำ ที่ขึ้นชื่อว่าเป็นอาหารเด็ดของคนไทยนั้น มะละกอ ก็มาจากอเมริกากลาง ถูกนำมาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสมัยอยุธยา แม้แต่พริก ที่เป็นเครื่องปรุงสำคัญในอาหารไทย ก็มีต้นกำเนิดมาจากทวีปอเมริกา

คราวนี้มาลองดูความเป็นมาของอาหารไทยอีกหลายชื่อที่เราคุ้นเคย เช่น

ผัดไทย ก็เกิดขึ้นมาในช่วง จอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่รณรงค์ให้ประชาชนหันมานิยมรับประทานอาหารก๋วยเตี๋ยวแทนข้าว เพราะข้าวราคาแพง (ซึ่งก๋วยเตี๋ยวเป็นอาหารจีน) ทำให้มีการคิดค้นการทำผัดไท ในยุคแรกไม่มีส่วนผสมของเนื้อสัตว์

โดยเฉพาะหมู เพราะการใส่หมูจะคล้ายกับก้วยเตี่ยวผัด จึงมีการใส่เต้าหู้เหลืองแทน ต่อมามีการพัฒนาเป็นใส่กุ้งสด เปลี่ยนเป็นเส้นจันท์ และเป็นห่อด้วยใบ ปัจจุบันผัดไทยถือเป็นอาหารขึ้นชื่อของเมืองไทย และมีหลายที่ที่มีการผัดอาหารคล้ายกับผัดไทย เช่น เวียดนาม มี ผัดสาว หรือบ๊วยผัดสาว ส่วนในมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และบรูไน เรียกอาหารคล้ายกันว่า ชาร์ก้วยเตี่ยว

ผัดกะเพรา ก็เป็นอีกรายการหนึ่งที่คุ้นเคยกับคนไทย แต่เป็นรายการอาหารที่เพิ่งถูกคิดค้นมาในช่วง จอมพล ป. พิบูลสงคราม อีกเช่นกัน โดยมีการจัดงานประกวดอาหารและขนมประจำชาติขึ้น หลังจากจบงานประกวด เหล่าบรรดาอาหารและขนมที่ได้รางวัล มีการปรับปรุง โดยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เพื่อให้เข้ากับคนไทยมากขึ้น โดยผัดกะเพราสูตรแรกนั้นแตกต่างจากปัจจุบัน โดยมีการใส่เต้าเจี้ยว กับน้ำตาลปี๊บ เพราะท่านอึ้งสูตร ผัดเต้าซี่ หรือเนื้อผัดเต้าเจี้ยว และเต้าเจี้ยวหรือเต้าซี่ในสมัยนั้น เป็นเครื่องปรุงที่หายากในครัวเรือนไทย ชาวไทยส่วนใหญ่จึงใช้น้ำปลาในการปรุงรสแทน

ต้มยำ ไม่มีหลักฐานแน่ชัดในการถือกำเนิด แต่ สุจิตต์ วงษ์เทศ ได้เขียนถึงต้มยำกุ่มไว้ว่า “เมื่อรับข่าวเจ้าจากอินเดียเข้ามาพร้อมกับการค้าทางทะเลอันดามัน และศาสนาพราหมณ์ พุทธ ทำให้ “กุ่มข่า” เปลี่ยนไปเริ่มมี “น้ำแกง” เข้ามาหลากหลาย ทั้งแกงน้ำชั้นใส่กะทิแบบอินเดีย กับ แกงน้ำได้แบบจีน” และต้มยำกุ่มที่เอาวิธีปรุงอย่างพื้นเมืองดั้งเดิมมาปรับให้น้ำใสอย่างจีน ต้มยำกุ่มระยะแรกใช้น้ำปลา ใส่สมุนไพร เพื่อ

ลดความขมของเนื้อสัตว์ที่ใช้ทำ มีการกล่าวถึงคนไทยตามชายแดนทางตะวันตก นิยมทานกุ้งที่มาจากพม่า เพราะเนื้อเหนียวแน่น ไม่ยุ่ย และเมื่อต้มต้องไม่ปิดฝาหม้อ ใช้ไฟปานกลาง (ไฟแรงทำให้น้ำซุมน้ำไม่รับประทาน) เมื่อทุกอย่างสุกก็ปิดไฟ ใส่รากผักชีหั่นฝอยลงไปทันทีเพื่อเพิ่มกลิ่นหอม ถ้าจะทำน้ำซุ้น ให้ต้กน้ำพริกเผาใส่ลงไปเล็กน้อย ทำให้เป็นเงาสวยงาม พริกชี้หนูที่จะใช้ต้องทุบที่ละเอียดจึงจะมีกลิ่นหอม

น้ำพริกกะปิ ไม่ทราบที่มาแน่ชัด คาดว่ากะปิน่าจะมีต้นกำเนิดมาจากประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ไทย ลาว กัมพูชา มาเลเซีย) โดยน้ำพริกกะปิที่เผยแพร่ทั่วไทย คาดว่าน่าจะมาจากทางภาคใต้ก่อน เพราะวัตถุดิบที่ใช้ทำกะปิ จะเป็นกุ้งเคย ที่หาได้จากทะเล และรสชาติที่จัดจ้านเป็นเอกลักษณ์ของอาหารใต้

ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง เป็นขนมโบราณในชุดของขนมที่ใช้ในงานมงคล เพราะขึ้นต้นด้วยทอง ถือเป็นเคล็ด โดยทองหยอด มาจาก ท้าวทองกีบม้า หรือ มาริ นิินยาเดอ กีย์มาร์ ภรรยาเชื้อสายญี่ปุ่น โปรตุเกส ภรรยาเจ้าพระยาวิไชยเณท์ ที่เป็นผู้ปรุงอาหารหลวง เป็นการนำความรู้เดิมที่เป็นอาหารโปรตุเกส มาผสมกับความรู้อท้องถิ่น เดิม ชาวโปรตุเกสทานกับเนื้ออย่างเป็นอาหารคาว แต่ไทยปรับมาเป็นขนมมงคล

ขนมขี้ พบได้ในหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมาเลเซียจะเรียกว่า คู้ ล่าปีส เป็นขนมในเทศกาลตรุษจีน ฮารีรายอ ในมาเลเซีย ในมาเลเซียกล่าวว่าขนมนี้มา

จากอินโดนีเซีย ซึ่งรับอิทธิพลมาจากชาวดัตช์ ซึ่งเป็นเจ้าอาณานิคมอินโดนีเซีย โดยขนมเปลี่ยนจากการอบมาเป็นการนึ่ง จึงมีชื่อเรียกว่า Steamed layer cake และชาวอินโดนีเซียเรียกว่า สปีกุ และในเยอรมันมีขนมที่มีหน้าตาคล้ายกันนี้เรียกว่า Baumkuchen

และยังมีอาหารไทยที่มีชื่อเป็นต่างชาติ เช่น

ลอดช่องสิงคโปร์ เป็นของหวานที่คิดค้นขึ้นบนถนนเยาวราช เดิมขายอยู่หน้า โรงหนังสิงคโปร์ เลยได้ชื่อตามนั้น ขนมโมจินครสวรรค์ เป็นขนมไทยที่ดัดแปลงมา เพราะโมจิของญี่ปุ่นเป็นแป้งอย่างไม่มีไส้ แต่ของไทยเป็นขนมเปียะนมชั้นหวาน

ข้าวผัดอเมริกัน ก็เป็นอาหารที่ไทยประดิษฐ์จากข้าวผัดแล้วนำอาหารเข้าแบบอเมริกันมาปน ที่มีไส้กรอก แฮม ไข่ดาว ขนมจีน มาจากภาษามอญ คนอมจีน คนอมม แปลว่า เส้น (จับกันเป็นก้อน) จีน แปลว่า สุก จึงเป็นเส้นอย่างที่เรเห็นนี้

กล้วยแขก ก็เป็นกล้วยทอดแบบอินเดีย แต่ไทยนำมาดัดแปลง ผานเป็นชั้น ชุบแป้ง และโรยงา

ขนมโตเกียว ซึ่งหาไม่ได้ที่ญี่ปุ่น หลายคนอ้างว่าดัดแปลงมาจาก ขนมโตรากิ หรืออาจจะมาจากขนม ยะสีฮาชิ ซึ่งมีรูปร่างคล้ายกัน แต่มีคนกล่าวว่า ชื่อขนมโตเกียวนี้นามาจาก ขนมโรเนียว เพราะตอนทำคนขายต้องวงแป้งเป็นแผ่น

กลมบนกระทะ เหมือนการโรเนียว
กลายเป็นโตเกียว

นานวันมีการเพี้ยนจน

อยากรู้เรื่องอื่นเพิ่มเติม ติดตามได้

จาก www.minsenconcept.com